

EAKR-PROJEKTIN LOPPURAPORTTI

Ohjelmakausi 2007 - 2013

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispvm		Diaarinumero	
Käsittelijä		Puhelinnumero	
Projekti koodi	A31316	Tila	Jätetty viranomaiskäsittelyyn 27.05.2014

1. PROJEKTIN PERUSTIEDOT

Projektin nimi	Puhos 2013 - ympäristöalasta uutta liiketoimintaa
Ohjelma	Itä-Suomi
Toimintalinja	2 : Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen
Projektityyppi	Kehittämiprojekti
Vastuuviranomainen	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Aloituspäivämäärä	01.08.2010
Päätymispäivämäärä	28.02.2014

2. PROJEKTIN TOTEUTTAJAN TIEDOT

Toteuttajan nimi	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy		
Projektin vastuuhenkilön nimi	Risto Hiltunen		
Sähköpostiosoite	risto.hiltunen@keti.fi	Puhelinnumero	0503031313

3. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄN TIEDOT

Täyttäjän nimi	Tapani Ignatius		
Sähköpostiosoite	tapani.ignatius@keti.fi	Puhelinnumero	050 523 4367

4. PROJEKTIN LÄHTÖKOHTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄ

Puhos 2013- hanke oli 3,5-vuotinen hanke, jonka rahoittajina olivat Pohjois-Karjalan maakuntaliiton EAKR-rahasto, Kiteen kaupunki (myös Rääkkylän kunnan rahoitusosuus) sekä Kesälahden ja Tohmajärven kunnat sekä yksityiset rahoittajat. Hankkeen budjetoitu ja hyväksytty kustannusarvio oli yhteensä 448 000 euroa, josta EAKR:n osuus on 70 %. Hanke käynnistyi virallisesti 1.8.2010 ja päättyi jatkoajan jälkeen 28.2.2014. Hankkeen keskeinen tavoite oli kehittää Puhoksen teollisuusalueen elinvoimaisuutta edesauttamalla uusien investointien ja liiketoimintojen sekä uusien yritysten etabloitumista Kiteen Puhoksen teollisuusalueelle. Tavoitteena oli synnyttää Puhoksen alueelle 5 uutta yritystä ja työllistää 75 työntekijää. Kohderyhmänä hankkeessa olivat pääasiassa Kiteen Puhoksen teollisuusalueella toimivat ja sinne sijoittumisesta kiinnostuneet yritykset/yrityksen perustajat ja mahdolliset investoijat.

5. PROJEKTIN TOTEUTUS JA YHTEISTYÖ

Hankkeen käynnistyessä elokuussa 2010 laadittiin toimintasuunnitelma, kilpailutettiin asiantuntijat sekä rekrytoitiin projektipäällikkö. Alkuun projektipäälliköksi valittiin ekonomi Juhani Naukkarinen. Hän valmisteli hankkeen kokonaisvaltaista toimintastrategiaa ja käynnisti markkinoitimateriaalien suunnittelu-

sekä sidosryhmäyhteistyöprosessin eri toimijoiden kanssa. Vuoden 2011 toukokuussa Puhos 2013 hankkeen vetäjä vaihtui ja hankkeen projektipäälliköksi valittiin puutekniikaninsinööri Antti Suhonen.

Vuoden 2011 keskeisiä toimenpiteitä hankkeessa olivat mm. kehitysstrategian terävöittäminen, hankkeen markkinointimateriaalin päivittäminen, alueella toimivien puu-, metalli- ja kemianalan yritysten arvoketjuservelytysten laatiminen, Ekokem Oy:n valmisteleman ekovoimalaitosinvestoinnin käyntiin saattaminen sekä useat neuvottelut ja selvitykset niin kotimaisille kuin ulkomaalaisille bioenergia- sekä ympäristöalan yrityksille. Arvoketjuservelyksissä esiin tulleiden mahdollisuuksien, ongelmien ja tarpeiden pohjalta aloitettiin jatkotoimenpiteiden työstäminen 12/2011. Vuoden 2011 lopussa neuvottelut olivat käynnissä 6 yrityksen kanssa, jotka tutustuivat myös Puhoksen teollisuusalueen mahdollisuuksiin. Yritykset tekivät selvityksiä teknistaloudellisista sekä sijoittumis- ja investointiedellytyksistä. Investointien suuruudet em. yritysten osalta vaihtelivat 10 - 70 miljoonan euron välillä ja työllistävä vaikutus (suorat työpaikat) vaihtelivat 25-100 työpaikan välillä / investointi.

Puhoksen teollisuusalueella vallitsi vuonna 2011 aktiivinen tekemisen ja kehittämisen meininki, vaikka Puhos Board Oy lopetti toimintansa konkurssin seurauksena syksyllä 2011. Puhoksessa toimivilla suurilla yrityksillä oli suunnitteilla ja osin käynnissä tuote- ja tuotannonkehityshankkeita, jotka tukivat Puhos 2013 - hankkeen kehitysstrategian toteutumista. Keväällä 2012 Venäjä liittyi WTO:n jäseneksi, minkä uskottiin antavan uusia mahdollisuuksia Puhoksen alueen teollisuuden kehittymiselle. Vuoteen 2012 lähdettiin positiivisin ja toiveikkain mielin uusien investointien ja ennen kaikkea pitkään odotetun voimalaitosinvestoinnin käynnistämisen suhteen.

Vuoden 2012 keskeisiä toimenpiteitä olivat valmisteilla olleiden investointihankkeiden käynnistymisen tukeminen ja Puhoksen teollisuusalueen kansainvälinen markkinointi. Projektipäällikkö osallistui useille kansainvälisille puu-, rakennus- ja bioenergia-alan messu- ja seminaaritapahtumiin Ruotsissa, Saksassa, Venäjällä sekä Kanadassa. Messujen ja seminaarien tavoitteena oli löytää Puhoksen teollisuusalueelle etabloituvia yrityksiä sekä yhteistyökumppaneita ja sijoittajia. Neuvottelut kv-yritysten kanssa eivät johtaneet tavoiteltuihin tuloksiin. Myös pienempien yritysten sijoittumis- ja investointimahdollisuuksia kartoitettiin niin Skandinavian kuin kotimaankin alueella.

Vuoden 2013 toukokuussa tapahtui projektipäällikön vaihdos, jolloin hankkeen vetovastuu siirtyi Ketin pitkäaikaiselle hankepäällikölle Tapani Ignatiukselle. Hankkeen keskeisinä painopisteinä v. 2013 olivat yritysten ja sijoittajien haku Suomesta Puhoksen teollisuusalueelle. Kaikilla keskeisillä Puhoksen teollisuusalueella toimivilla suurilla yrityksillä oli käynnissä investointi- ja kehittämisprojektit, joiden yhteisarvo oli yli 3 milj euroa. Samoin VO Brevary Oy pienolutpanimo käynnisti toimintansa Puhoksessa elokuussa 2013. Suomen oloissa erittäin merkittävän uuden huonekaluteollisuuden yrityksen Nobrot Oy:n investointihanke kariutui, koska pääasiakkaana ollut kansainvälinen huonekalujen jälleenmyyjä (IKEA) ei kv.markkinatilanteesta johtuen pystynyt tekemään riittävän pitkää toimitussopimusta uuden perustetun yrityksen kanssa. Näin ollen yritys ei voinut toteuttaa suunnittelemaansa yli 30 milj euron investointia Puhokseen.

Projektiin palkattiin 1.9.2013 Senior Advisor, Di Pekka Ilvonen vastaamaan yhteistyössä puoliaikaisen projektipäällikön kanssa etabloitumista harkitsevien yritysten ja sijoittajien hausta ja kontaktoinnista. Teetimme 2/2014 Aalto yliopistolla ohjaajan ja 3 opiskelijan työnä tutkimuksen Kiteen Puhoksen teollisuusalueen vahvuuksista ja heikkouksista. Tutkimus teetettiin, koska suuresta yritysten kontaktimäärästä riippumatta etabloituvia yrityksiä ei saatu sijoittumaan Puhoksen teollisuusalueelle, ja näin ollen hankkeen käytännön tulokset näyttivät jäävän laihoiksi.

Hanke teetti kilpailutetuilla asiantuntijoilla esiselvityksiä mm. Mikro CHP -puun kaasulaitosten rakentamisen, kierrätyspuiston, keskitetyn biovoimalaitoksen, puurakentamisen eri liiketoimintojen sekä erilaisten puulevyjen valmistamisen osalta.

Yritysneuvottelut isojen ja paljon aikaa vaativien investointien käynnistämiseksi jatkuivat koko projektin toteutuksen ajan. Arvoketjuanalyysia laadittiin toiminnassa oleville ja etabloitumista suunnitteleville yrityksille. Suuret vireillä olleet yritysten investointihankkeet ja erityisesti ekovoimalaitos hanke kariutui maakunnan kuntien ja kaupunkien intressiristiriitojen ja osin myös energiatarpeen (lämpökuorman) vähäisyyden vuoksi, johtuen osin Puhos Board Oy:n konkurssin vaikutuksesta. Yritysten etabloitumisen esteeksi muodostui myös maailmanlaajuinen taloudellinen taantuma, jonka seurauksena pankkien ja rahoituslaitosten vakuusvaatimukset ja yleisesti riskirahoitusehtojen kiristyminen aiheuttivat yrityksille rahoitusongelmia.

Hankkeen aikana yhteistyötä tehtiin maakunnassa toimivien elinkeinoyhtiöiden, Joensuun Tiedepuisto Oy:n, METLA:n, Joensuun yliopiston, Pohjois-Karjalan Ammattikorkeakoulun (Karelia), Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen, Pohjois-Karjalan Maakuntaliiton, Finnvera Oyj:n, nyk. Team Finlandin (Finpro, Invest In Finland), Aalto -yliopiston, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän oppilaitosten, yrittäjäjärjestöjen kuin myös Pohjois-Karjalan kauppakamarin kanssa.

6. JULKISUUS JA TIEDOTTAMINEN

Puhos 2013 -hankkeen toiminnasta on tiedotettu laajasti YLE:n Pohjois-Karjalan radion, Sanomalehti Karjalaisen sekä paikallislehtien välityksellä. Hanke on myös osallistunut lukuisiin teollisuusalojen seminaareihin ja messutapahtumiin mm. vuosina 2012 ja 2013 Tampereen alihankintamessuille. Hanke on lisäksi tiedottanut toiminnastaan mm. CEO 2014 asiantuntijajulkaisussa. Hankkeella on laadittu myös omat nettisivut.

6.1 Projektin mahdollinen internet-osoite

www.kiteenpuhos.fi

7. ONGELMAT JA SUOSITUKSET

Maailman laajuisesta taloudellisesta taantumasta johtuva finanssikriisi yhdessä vientituotteidemme kysynnän heikkenemisen kanssa aiheuttivat osaltaan suomalaisten teollisuusyritysten kilpailukyvyn rapautumisen. Tämä johti toimintaympäristön muutoksiin myös Puhoksen teollisuusalueella. Pankkien ja muiden

rahoitusyhtiöiden vakavaraisuusvaatimukset kiristivät teollisuusyritysten vakuusvaatimuksia, mikä vaikeutti etenkin aloittavien yritysten lainansaantia uusinvestointien toteuttamiseen. Puhos 2013 -hankkeen toteutus ja etenkin tulosten saavuttaminen projektisuunnitelman mukaisesti oli näissä oloissa haastava tehtävä, joka osaltaan vaikutti myös projektipäällikköiden vaihtumiseen. Isot kansainväliset sekä valtakunnalliset yhtiöt tekevät puhtaasti taloudellisiin kilpailutekijöihin nojautuen sijoittumispäätöksiä ja tähän mennessä Puhoksen teollisuusalue ei ole toistaiseksi ollut riittävän kilpailukykyinen ja vetovoimainen yritysten etabloitumiselle. Puhos -2013 hankkeelle muodostettiin hankkeen käynnistysvaiheessa tuki- ja sparrausryhmä, joka muodostui kokeneista Keski-Karjalan seutukunnan tuntevista yritysjohtajista. Näiden seniorijohtajien kontaktit mahdollistivat neuvottelut isojen yritysten päävastuullisten kanssa. Tukiryhmä toimi pyyteettömästi Puhoksen teollisuusalueen kehittämiseksi, mutta käytännön tulokset odottavat Puhos 2013 -hankkeen päättyessä vielä toteutumistaan. Tukiryhmätoiminta on hyvä tuki kehittämishankkeiden tuloksekkaalle toteutumislle, kunhan tukiryhmien jäsenet ovat kannuksensa hankkineita eri ikäluokkien edustajia.

8. PROJEKTIN TULOKSET

Puhos 2013 -hankkeessa on oltu suoraan yhteydessä yhteensä 431 yritykseen, jotka jakautuvat ympäristöalan (41), bioenergia-alan (21), metalliteollisuuden (105), mekaanisen metsäteollisuuden, puu- ja rakennusalan (138) sekä muiden teollisuuden ja niitä palvelevien palvelualojen (126) yritykseen. Näistä 431 yrityksestä jatkoneuvotteluja on käyty 61 yrityksen kanssa. Neuvottelut jatkuvat hankkeen päättyessä 6 yrityksen kanssa.

Osin hankkeen myötävaikutuksella Puhoksen teollisuusalueella toimivat suuret tuotantolaitokset ja lähialueella toimivat kaksi pienempää yritystä ovat investoineet tuotantotiloihin sekä koneisiin ja laitteisiin yhteensä yli 4 Meuroa.

Hankkeen tavoitteena oli synnyttää Puhoksen alueelle 5 uutta yritystä ja työllistää 75 työntekijää. Hankkeen myötävaikutuksella syntyi 5 uutta yritystä, joista kolme on käynnistänyt toimintansa. Hankkeen aikana työpaikkoja syntyi vain 3. Tuotantotilat Puhoksessa, yli 30 000 m², ovat edelleen pääosin vailla käyttäjiä.

9. PROJEKTIN INNOVATIIVISUUS

Hankkeessa tehtiin eri sidosryhmien, tutkimus-laitosten ja oppilaitosverkoston sekä kilpailutettujen asiantuntijoiden voimin varsin moinipuolisesti erilaisia yritysten etabloitumiseen liittyviä selvityksiä ja tutkimuksia Puhoksen teollisuusalueen markkinoinnin edistämiseksi ja yritysten saamiseksi seutukunnalle.

10. PROJEKTIN TASA-ARVOVAIKUTUKSET

Projektin tasa-arvovaikutukset olivat neutraalit.

11. PROJEKTIN VAIKUTUKSET KESTÄVÄÄN KEHITYKSEEN

Hankkeessa pyrittiin löytämään uusia liiketoiminta-alueita etenkin ympäristöalaan liittyvistä, liiketaloudellisesti hyödynnettävistä, kestävän kehityksen mukaisista innovaatioista. Pääpaino oli teollisuuden ympäristökuormituksen vähentämisessä. Tavoitteena oli käynnistää Kiteen Puhokseen ekovoimalaitos, joka hyödyntäisi teollisuudesta tulleita raaka-ainesivuvirtoja sekä jätteitä. Tämä vähentäisi oleellisesti jätteiden määrää kaatopaikalla ja säästäisi logistisia kustannuksia.

12. HYVÄT KÄYTÄNNÖT

Puhos 2013 -hankkeelle muodostettiin tukiryhmä, joka koostui kokeneista Keski-Karjalan seutukunnalta lähteneistä kannuksensa hankkineista senioriyrittäjistä. Tätä tukiryhmätoimintaa on syytä kehittää siten, että tukiryhmään haetaan eri ikäryhmiä ja eri toimialoilta tulevia alueelle sidoksia omaavia, kannuksensa hankkineita yrittäjiä.

13. TOIMINNAN JATKUVUUS

Puhoksen alueen kehittämistä jatketaan edelleen Puhoksessa toimivien yritysten, Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy:n ja eri sidosryhmien kuin myös Puhoksen teollisen rakentamisen -hankkeen ja Invest In työn tekemisen kautta.

14. PROJEKTIN RAHOITUS

Projektin rahoitus suunnitelman * mukaan:

Projektin toteutunut rahoitus:

EAKR- ja valtion rahoitus	313 599,00 €	70 %	234 697,90 €	70 %
Kuntien rahoitus	112 000,00 €	25 %	83 820,68 €	25 %
Muu julkinen rahoitus	0 €	0 %	0 €	0 %
Yksityinen rahoitus	22 401,00 €	5 %	16 764,14 €	5 %
Tulot	0 €	0 %	0 €	0 %
Rahoitus yhteensä	448 000,00 €	100 %	335 282,72 €	100 %

* Suunnitelma = viimeisin hyväksytty projektisuunnitelma

15. YHTEENVETO PROJEKTIN TOTEUTUKSESTA JA TULOISTA

Puhos 2013- hanke oli 3,5-vuotinen hanke, jonka rahoittajina olivat Pohjois-Karjalan maakuntaliiton EAKR-rahasto, Kiteen kaupunki (myös Rääkkylän kunnan rahoitusosuus) sekä Kesälahden ja Tohmajärven kunnat sekä yksityiset rahoittajat. Hankkeen budjetoitu ja hyväksytty kustannusarvio oli yhteensä 448 000 euroa, josta EAKR:n osuus on 70 %. Hanke käynnistyi virallisesti 1.8.2010 ja päättyi jatkoajan jälkeen 28.2.2014. Hankkeen keskeinen tavoite oli kehittää Puhoksen teollisuusalueen elinvoimaisuutta edesauttamalla uusien investointien ja liiketoimintojen sekä uusien yritysten etabloitumista Kiteen Puhoksen teollisuusalueelle. Tavoitteena oli synnyttää Puhoksen alueelle 5 uutta yritystä ja työllistää 75 työntekijää. Kohderyhmänä hankkeessa olivat pääasiassa Kiteen Puhoksen teollisuusalueella toimivat ja sinne sijoittumisesta kiinnostuneet yritykset/yrityksen perustajat ja mahdolliset investoijat.

Puhos 2013 -hankkeessa on oltu suoraan yhteydessä yhteensä 431 yritykseen, jotka jakautuvat

ympäristöalan (41), bioenergia-alan (21), metalliteollisuuden (105), mekaanisen metsäteollisuuden, puu- ja rakennusalan (138) sekä muiden teollisuuden ja niitä palvelevien palvelualojen (126) yritykseen. Näistä 431 yrityksestä jatkoneuvotteluja on käyty 61 yrityksen kanssa. Neuvottelut jatkuvat edelleen 6 yrityksen kanssa.

Osin hankkeen myötävaikutuksella Puhoksen teollisuusalueella toimivat suurimmat teollisuusyritykset ja kaksi lähialueella toimivaa pienempää yritystä ovat investoineet yli 4 Meuroa tuotantotiloihin sekä koneisiin ja laitteisiin. Hankkeen aikana syntyi 5 uutta yritystä, joista kolme on käynnistänyt toimintansa. Kokoaikaisia työpaikkoja syntyi vain 3. Tuotantotilat Puhoksessa, yli 30 000 m², ovat edelleen pääosin vailla käyttäjiä.

Hankkeen aikana yhteistyötä tehtiin mm. maakunnassa toimivien elinkeinoyhtiöiden, Joensuun Tiedepuisto Oy:n, Pohjois-Karjalan maakuntaliiton, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen, Finnvera Oyj:n, METLA:n, Joensuun yliopiston, Pohjois-Karjalan Ammattikorkeakoulun (Karelia), nyk. Team Finlandin (Finpro, Invest In Finland), Aalto -yliopiston, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän oppilaitosten, yrittäjäjärjestöjen kuin myös Pohjois-Karjalan kauppakamarin kanssa.

16. AINEISTON SÄILYTYS

Missä säilytetään projektin toteutukseen liittyviä asiakirjoja, kuten kirjanpitoaineistoa, toiminnan tarkastuksen kannalta tarpeellisia asiakirjoja, tietoja toiminnasta ja osallistujista sekä ohjausryhmän pöytäkirjoja. Säilytyspaikan osoite tai yhteystiedot.

Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy KETI, Kiteentie 13 A, 82500 Kitee, p. 050 502 0367.

Päiväys ja allekirjoitus

27.05.2014

Tapani Ignatius
projektipäällikkö